

ALTERNATİF
FİNANSMAN MODELLERİ
“MELEK
YATIRIMCILIK”

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency

www.mevka.org.tr

ALTERNATİF FİNANSMAN MODELLERİ “MELEK YATIRIMCILIK”

MELEK YATIRIMCILIK NEDİR?

İngilizcede “Business Angels” kavramından dilimize çevrilen “İş Melekleri” ya da Hazine Müsteşarlığı’nın mevzuattaki tanımı ile “Bireysel Katılım Yatırımcıları” son yılların trend kavramlarından biridir. İş Melekleri ya da Melek Yatırımcılar, kısaca yüksek büyüme potansiyeline sahip iş fikri sahiplerine hem yatırım yapan, hem de tecrübelerini aktaran, iş bağlantılarını açarak girişimcinin daha da gelişmesine yardımcı olan yatırımcılardır.

Mevzuatta yer alan tanımında ise kişisel varlıklarını ve/veya tecrübe ve birikimlerini başlangıç veya büyüme aşamasındaki şirketlere aktaran gerçek kişilere bireysel katılım yatırımcısı denmektedir.

Girişimcilik ekosistemi içerisinde melek yatırımcıların konumu çekirdek ve erken aşamadaki firma ve girişimleri kapsamaktadır. 3-8 yılda çıkış yapması beklenen melek yatırımcıları, diğer yatırımcılardan ayıran “melek” tarafı girişimciye finansal kaynak sağlamanın yanı sıra aynı zamanda işe başlama, mal ve hizmetin üretimi, pazarlama, gerekiyorsa kredi alma konularında sürekli yanında ve yönlendirici olması, bir nevi girişimcinin ağabeyi/ablası olmasıdır. Melek yatırımcılar diğer girişimcileri fon ve deneyim anlamında destekleyen aslında bir nevi başarılı olmuş eski girişimcilerdir.

Ülkemizde bireysel katılım sermayesi (BKS) sistemine ilişkin kanunun düzenlemesi 2012 yılı Haziran ayında gerçekleşmiştir. Bu düzenlemeden sonra 15 Şubat 2013 tarihinde sisteme ilişkin Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiş ve BKS sistemi faaliyete alınmıştır. Bu tarihten itibaren melek yatırımcılık lisans başvuruları alınmaya başlanmış olup yıllar itibari ile verilen lisans bilgileri aşağıda yer almaktadır:

LİSANS BAŞVURU DURUMU	YILLAR	ADET
VERİLEN LİSANS SAYISI	2013	155
	2014	120
	2015	69
	2016	71
TOPLAM		415

*Hazine Müsteşarlığı BKS İlerleme Raporu, Aralık 2016 sayısı

MELEK YATIRIMCILIK: ŞARTLAR, LİMİTLER, GETİRİLER

Hazine Müsteşarlığı, ülkemizde melek yatırımcılık konusunun gelişimine önem vermektedir. Bu nedenle melek yatırımcılığa özel bir mevzuat oluşturmuştur. Bu mevzuata göre melek yatırımcılık **“Bireysel Katılım Sermayesi”** olarak adlandırılmaktadır.

Bireysel Katılım Sermayesi (BKS) sisteminin amacı finansmana erişim sıkıntısı çeken erken aşama şirketler için yeni bir finansal enstrüman oluşturulması, bu piyasada belirli bir davranış kültürünün ve etik kuralların hâkim kılınması ve profesyonelliğin artırılması, BKS'nin kurumsallaştırılarak girişimcilerin güven duyacağı bir finans piyasası haline getirilmesi ve BKS yatırımlarının devlet destekleri ile cazip hale getirilmesi olarak belirlenmiştir. 2013 yılının Haziran ayında Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi üzerinden ilk yatırım gerçekleştirilmiştir.

MELEK YATIRIMCILIK - GİRİŞİM SERMAYESİ FONLARI

Melek yatırımcıyı girişim sermayedarından ayıran farklardan biri yatırım tutarıdır; melek yatırımcı, 25.000 dolar ile 2 milyon dolar arasında yatırım fırsatları kovalarken, girişim sermayedarı 5 milyon dolar üzeri yatırım yapar. Girişimcilik ekosistemi içerisinde girişim sermayesi fonları ile karıştırılan melek yatırımcılığın amaçları, yatırım büyüklüğü, işletme modelleri bakımından farklı motivasyonlara sahip olmakla birlikte erken aşama finansmanında sürekliliğin sağlanması için birbirini tamamlayıcıdır.

Melek yatırımcılığın devamında firmalara finansman desteğinin sağlanması için gelişmiş bir girişim sermayesi piyasasına ihtiyacı vardır. Böylece yeterli büyüme ve kârlılığı yakaladığını düşünen melek yatırımcı yatırımdan çıkmak istediğinde girişim sermayesi fonları finansman devamlılığını sağlayabilecektir. Aynı zamanda, gelişmiş bir melek piyasası da girişim sermayesi fonları için yatırım fırsatlarını ve yatırım yapılabilir proje sayısını artırabilir.

Bireysel Katılım Sermayesi" sisteminde öne çıkanlar:

- Bireysel Katılım Yatırımcılarının (BKY) devlet teşvikinden yararlanabilmesi için BKY lisansına sahip olması gerekmektedir.
- Lisans, yüksek gelire veya yüksek servete sahip ya da tecrübeli yatırımcılar tarafından alınabilmektedir.
- BKY lisansları 5 yıl süreyle verilmekte olup, beşer yıllık dönemler halinde uzatılabilir.
- Devlet teşvikinden yararlanmak isteyen bireysel yatırımcılar en fazla 20 farklı anonim şirkete yatırım yapabilmektedir.
- Bireysel katılım yatırımcılarının yapacakları yatırımların 20 bin TL ile 1 milyon TL aralığında olması gerekmektedir. Ortak yatırımlardaysa bu rakam yılda bir kez olmak üzere en fazla 2 milyon TL olarak belirlenmiştir.
- Yatırım yapılacak girişimin yatırım öncesi son iki mali yıldaki net satışlarının 5 milyon TL'yi aşmaması gerekmektedir.
- Yatırım yapılacak şirketlerin en fazla 50 çalışanı bulunacaktır.
- Yatırım yapılacak şirketlerin paylarının halka arz edilmemiş olması gerekmektedir.
- Yatırım ağı üzerinden gerçekleşen yatırımların altı aylık sürelerle Hazine Müsteşarlığına rapor sunması gerekmektedir.
- BKY'ler hesapladıkları hisse tutarlarının yüzde 75'ini, hisselerin elde edildiği dönemde yıllık gelir vergisi matrahlarından indirebilirler.
- Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından belirlenmiş programlar kapsamında, vergi desteği için Müsteşarlığa başvuru tarihinden itibaren projesi son 5 yıl içinde desteklenmiş girişim şirketlerine iştirak sağlayan BKY'ler için vergi desteği oranı yüzde 100 olarak uygulanır.
- Vergi desteğine konu yıllık indirim tutarı her iki durumda da 1.000.000 TL'yi aşamaz.

MELEK YATIRIMCI AĞLARI NEDİR?

Bir araya gelerek yatırım tecrübelerini paylaşan ve birlikte yatırım yaparak risklerini azaltan melek yatırımcılar melek yatırımcı ağlarını oluşturmaktadır. Bir grup melek yatırımcının bir araya gelmek suretiyle güç birliği yaptığı ve girişimlere finansman sağlanması sürecine aracılık eden ve bu süreci yöneten kurumlar olan melek yatırımcı ağlarının temel fonksiyonları şu şekilde özetlenebilir:

→ Yatırım yapılacak kalitede girişim bulmak, seçmek ve yatırımcı önüne getirmek
→ Aylık olarak veya belirli aralıklarla, seçilmiş girişimler ile yatırımcıların bir araya geldiği organizasyonlar yapmak
→ Yatırımcılar arasında ilgi toplayan girişimlerin detay analizlerini yapmak ve yatırımcılarla paylaşmak
→ Yatırım kararı alınmasında girişimci ile yatırımcı arasında köprü vazifesi görmek
→ Yatırım kararı sonrasında niyet mektubunun hazırlanmasında rol almak
→ Niyet mektubunu takiben hissedarlar anlaşmasının hazırlanmasında rol almak
→ Yatırım sonrasında yatırımların takibi sürecinin yönetilmesinde yatırımcı ile birlikte rol almak
→ Yatırımın başarılı olabilmesi için gerekli desteklerin verilmesini organize etmek

Görülebileceği üzere melek yatırım ağlarının ekosistem içinde çok önemli görevleri bulunmaktadır. Kaliteli girişimleri bulup onların yatırımcı önüne getirilmesi melek yatırım sürecinin en kilit fonksiyonudur, melek yatırım ise bir start-up ekosisteminin olmazsa olmazıdır.

MELEK YATIRIMCILAR YATIRIM İÇİN HANGİ ÖZELLİKLERE BAKIYOR?

Türkiye'de yer alan 14 akredite melek yatırımcı ağına toplam 415 lisanslı melek yatırımcı bulunmaktadır. Ayrıca akredite edilmiş ağlarda lisansı olmadan faaliyet gösteren 329 melek yatırımcı da bulunmaktadır. Tüm bu akredite ağlar ve girişimcilerden beklentileri değerlendirildiğinde bazı konular ön plana çıkmaktadır:

→ Projenin özgünlüğü
→ Girişimcilerin azim ve kararlılığı
→ Girişimcilerin projelerine ve yapabileceklerine olan inancı
→ Teknoloji kullanım durumu
→ Uygulanabilir iş planı
→ Projenin patenti
→ Hedeflenen pazarın durumu
→ Finansal yapı
→ Şirket sermayesinin yapısı
→ Pazardaki konumu
→ Proje ekibinin kapasite ve becerileri
→ Projenin uygulanabilirliği
→ Yatırım öncesi değerlendirme
→ Pazardaki rekabet
→ Büyüme stratejisi, hedef, amaç, vizyon ve misyon
→ Exit/Satış fırsatı olması

Mevlana Kalkınma Ajansı

Şeyh Sadrettin Mahallesi Feritpaşa Caddesi
No:18
Meram / KONYA / TÜRKİYE 42040
Tel: +90 (332) 236 32 90
Fax: +90 (332) 236 46 91
Mail: bilgi@mevka.org.tr
Web: www.mevka.org.tr

Konya Yatırım Destek Ofisi

Şeyh Sadrettin Mahallesi Feritpaşa Caddesi
No:18
Meram / KONYA / TÜRKİYE 42040
Tel: +90 (332) 236 32 90
Fax: +90 (332) 236 46 91
Mail: konyaydo@mevka.org.tr
Web: www.konyadayatirim.gov.tr

Karaman Yatırım Destek Ofisi

Ahi Osman Mahallesi İsmet Paşa Caddesi No: 2
Daire: 3
Merkez / KARAMAN / TÜRKİYE 70100
Tel: +90 (338) 213 00 20
Fax: +90 (338) 214 02 30
Mail: karamanydo@mevka.org.tr
Web: www.karamandayatirim.gov.tr

**KONYA'DA
YATIRIM**
www.konyadayatirim.gov.tr

**KARAMAN'DA
YATIRIM**
www.karamandayatirim.gov.tr